

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ**
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв

КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО: СУЧАСНИЙ НАУКОВИЙ ВИМІР

*Матеріали VI Всеукраїнської наукової конференції
молодих вчених, аспірантів та магістрантів*

03 листопада 2022 року

Київ – 2022

Показово, що близько двадцяти фільмів, де або частково використовуються фрагменти з балету «Жізель» («Сіцилійський захист»), або хореографічний твір згадується опосередковано («Манія Жізелі»), або кінематографічна оповідь торкається певних виконавців, що прославились передовсім виконанням партії Жізелі («Божественна Жізель»), або герої беруть участь у зйомках екранної версії балету («Танцівники»), або участь у названому балеті кіноперсонажів має вирішальне значення для розвитку сценічної кар'єри («Танцюючі привиди») тощо – навіть більше ніж стрічок, де ретельно збережено сценічну хореографію та перенесено на екран кращі театральні постановки сучасності. Такою, приміром, є поки що остання екранна версія «Жізелі» 2013 року новозеландського драматурга і кінорежисера Т. Фрейзера. За власним сценарієм він створив фільм з Королівським балетом Нової Зеландії, де у головних ролях-партіях виступили всесвітньо відомі танцівники Д. Мерфі і С. Хуан. Займає той факт, що авторська екранна інтерпретація Т. Фрейзером сценічної постановки «Жізель» Королівського балету Нової Зеландії, дбайливе використання партитури у виконанні Оклендського філармонічного оркестру в чималій мірі сприяло стрімкому руху фільму-балету до кіноглядача. Тож прем'єра названої кінороботи відбулася 2013 року на Новозеландському міжнародному кінофорумі, тоді як його міжнародну прем'єру бурхливими оплесками зустріла публіка на міжнародному кінофестивалі в Торонто, основним завданням котрого не випадково є представлення найвидатніших фільмів із кожної частини світу.

Отже, багаточисельні екранізації балету «Жізель» свідчать про те, що взаємодія балетного й аудіовізуального мистецтва розширює не лише глядацьку аудиторію, сприяючи широкому розповсюдженню її інтересу до класичної хореографії балету, але й живить, збагачує обидва види мистецтва зображально-виразними засобами.

Література

1. Історія українського кіно. Т. 2.:1930–1940 / [Голов. ред. Г. Скрипник]; НАН України; ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2016. 448 с.
2. Погребняк Г. П. Кіно, телебачення та радіо в сценічному мистецтві : підручник. Київ: НАКККіМ, 2017. 392 с.
3. Bouy Luc. Biografia. URL: <https://www.sipario.it/ballerinicyclopedia/item/1051-s-i-p-a-r-i-o-luc-bouy.html> (дата звернення 06.10.2022).
4. Gissele. URL: <https://www.imdb.com/title/tt0342480/> (дата звернення 08.10.2022).
5. Merrett E. Giselle Videos. AVT. Great Bavarian State Ballet. URL: https://web.archive.org/web/20080704134751/http://www.ballet.co.uk/mar98/video_em_3.htm (дата звернення 09.10.2022).

Порядченко Леся,

*кандидат педагогічних наук, доцент
Київського університету імені Бориса Грінченка*

НЕЙРОЛІНГВІСТИЧНИЙ ВПЛИВ РЕЖИСЕРА НА АКТОРА, А АКТОРА НА ГЛЯДАЧА В ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

За часи військових подій в Україні вихованці Народного художнього колективу Театру пісні «Ладоньки» під керівництвом заслуженого діяча мистецтв України Світлани Садовенко стали активними учасниками Мистецького спецназу, який очолює жінка -мироносиця Зоя Ружин. Починаючи з лютого 2022 року Зоєю Володимирівною було написано близько 200 віршів про війну в Україні. Ці поетичні твори були покладені на музику сучасною композиторкою Світланою Садовенко, виконувалися концертною групою колективу Ладоньки. Окрім того учасники відбирали для декламації вірші, записували відео та виставляли на Ютуб канал. У підготовці цих відео були задіяні аудіальні та візуальні засоби впливу на глядачів.

Особливістю цих відеозаписів було яскравість відображення тих подій, які передавалися у пісенних чи віршованих творах. Для зацікавлення більшої кількості глядачів та залучення до перегляду каналу нами було використано візуальні ефекти, що уможлилювали присутність учасників у тих подіях, які передавалися у творі. Так, активними учасниками даних відеозаписів став весь колектив Театру пісні «Ладоньки» а також окремі його вихованці, зокрема Едуард Порядокенко, Ілля Мицай, Гордій Москаленко, Оксана Гуменюк, Христина та Дарина Похилінські.

Таким чином, було підготовлено такі проєкти, як вокально-хореографічна композиція «Ой, у лузі червона калина» слова та музика Степана Чернецького, виконана всім складом концертної групи творчого колективу Театру пісні «Ладоньки» (рис. 1). Дуже змістовною, забарвленою та яскравою вийшла композиція на Великодню пісню «Хай гримить в небі Господу слава!», виконувана всім

складом концертної групи Народного колективу Театру пісні «Ладоньки» (рис. 2). У цьому відеокліпі, як і в попередньому, були використані звукові та зображувальні ефекти впливу на глядачів, використовувались елементи та зображення, які підкреслювали зміст твору.

Важливого значення для підтримки бойового духу наших воїнів мала композиція «За перемогу, за волю народу» на слова Зої Ружин, музику Світлани Садовенко. Прем'єра цієї композиції також була створена і відображена концертною групою Народного художнього колективу театру пісні «Ладоньки». Ця пісня увійшла в історію патріотичних пісень, що підтримували наших воїнів на передовій. І саме вихованцям Театру пісні «Ладоньки» випало вперше виконати її в Україні. За лічені дні ця пісня набрала тисячі переглядів на Ютуб каналі, що говорить про високий рівень постановки та виконання (рис. 3).

Надзвичайно ефектним на каналі стало відео пісні «Маленька країна» у виконанні молодшої групи дівчаток Народного художнього колективу Театру пісні «Ладоньки». У відео використані зображувальні ефекти, що дозволяють глядачу повірити у казковість, в якій взаємодіють учасники. Це відео викликало у глядачів багато позитивних емоцій, що відображається у багаточисленних вподобайках та відгуках (<https://www.youtube.com/watch?v=kSmSjCnHqxI>) (рис. 4). Важливого значення у проєкті набули і індивідуальні виступи учасників групи. Так, у процесі роботи над проєктом активним учасником був вихованець Народного художнього колективу Театру пісні «Ладоньки» Едуард Порядченко (рис. 5). За його участі було записано та викладено у мережу Ютуб близько 20 відеоробіт, у яких застосовувалися візуальні ефекти: заміна фонового зображення задньої стінки на відео, що відображає події твору. У даному випадку режисером постановником використовувались зелений фон хромакея та відеоредактори, що дають можливість замінювати зелений фон на наперед змонтоване під зміст твору відео.

На рисунку 6 зображено фрагмент відео на вірш Світлани Садовенко «Балада про волю». В процесі підготовки даного відео були використані програми InShOt та Viva CAT, V Motion Ninja, за допомогою яких здійснювався монтаж відеовиступу учасника, знятого на зеленому фоні, монтаж підставного відео та заміна одного фону на інший. Таким самим чином було виконано монтаж відеодекламації творів Зої Ружин, Сергія Томіліна та Тараса Шевченка (рис. 6). Так, зокрема було підготовлено відеокліп на твір Лесі Горової «Утікайте, москалі, з української землі» у виконанні Едуарда Порядченка (рис. 7). У даному кліпі були використані варіанти заміни фону та накладання відео на замінений фон, що викликало ефект «відео у відео». Глядачі мали можливість спостерігати з подіями твору ніби з телеекрану, а декламатор в свою чергу виконував роль доповідача, відеорепортера.

Ефект присутності був використаний у кліпах на вірші Сергія Томіліна «Малює хлопчик на асфальті промінчик сонця», «Війна в Україні» та вірші Зої Ружин «Слава Богу за все!», «За перемогу в ім'я України», вірш Тараса Шевченка «Кацапам» та інші твори українських письменників минулого та сучасності (рис. 8–11). До індивідуального виконання творів долучилися й інші учасники Театру пісні «Ладоньки». Так, зокрема вірші Зої Ружин про війну читали Гордій Москаленко «Стіна нерушима» (рис. 12), «Слава Україні» (рис. 13).

Всі ці індивідуальні та групові проєкти, в яких використовувалися візуальні ефекти присутності вражали глядачів своїм видовищним відеооформленням, та емоційним виконанням. Важливим аспектом цих відеокліпів є те, що під час їхньої підготовки використовувалися попередньо поставлені якорі, що допомагало дітям відразу увійти у потрібний емоційний стан для передачі відповідної інтонації під час декламації чи вокалу.

Результатом завантаження цих відео на Ютуб канал значно зросла кількість підписників каналу. Так, якщо на початку березня 2022 року кількість підписників була 150 чоловік, то до кінця серпня кількість підписників зросла до 1080 осіб, на кожне подібне відео надходила велика кількість позитивних коментарів, у яких глядачі дякували за такий гарний контент та висловлювали свої захоплення від перегляду відео на каналі. Ці результати підтверджують дієвість аудіально-візуального впливу створених відео на глядачів.

Другим етапом нашого проєкту була волонтерська подорож 12 учасників Народного художнього колективу Театру пісні «Ладоньки» містами Німеччини. Під час цієї поїздки в колективу було заплановано близько 20 виступів, на яких перевірялась дієвість використання технологій нейролінгвістичного впливу на встановлення взаємодії режисера, актора та глядача задля реалізації творчого задуму проєкту. Так, перед тим як діти мали виконувати жартівливу українську пісню викладачі використовували наперед встановлені якоря (плескання для переважаючого аудіального типу учасників та торкання лівого плеча для кінестетиків). Ці технології дозволяли дітям швидше ввімкнути позитивні емоції та виконувати твори відповідно до свого піднесеного емоційного стану.

Сценічне й аудіовізуальне мистецтво

Учасники проекту відповідно до попереднього навчання і опанування властивостями всіх модальностей використовували способи впливу на всіх слухачів та глядачів відповідно до їх репрезентативних систем сприйняття навколишнього світу. Так, під час виступу вихованці не лише виконували пісенні твори, а й взаємодіяли з глядацьким залом, залучаючи їх до участі. Діти під час виступу перемішувалися між собою, та перемішувалися з публікою коли це дозволяли умови виступу. Це давало можливість глядачам відчувати себе повноцінними учасниками концерту, поринути в атмосферу емоційного піднесення під час виконання пісень і таким чином взаємодіяти з учасниками дійства. Так, наприклад, під час виступу на поляні перед представниками української діаспори діти долучали слухачів та глядачів до виконання українських народних пісень, взаємодіяли з ними, разом співали пісні, спілкувалися, що створювало довірливу взаємодію між артистами та глядачами (рис. 14–16).

Під час виступу в костелі чи на вулиці в місті діти використовували всі модальності для впливу на глядачів. Таким чином, вони своїм виконанням викликали інтерес і у візуалів, які з задоволенням споглядали театральне дійство, і у кінестетиків, яким подобалося взаємодіяти і бути долученими до учасників колективу, і аудіалів, які насолоджувалися чудовим співом і виконанням українських пісень, а інколи і самі підспівували мелодії (рис. 17–21).

Результатом описаної подорожі стали позитивні піднесені емоції у всіх учасників проекту. І вихованці, і керівники групи, і глядачі, і слухачі відчували творчу співпрацю і взаємодію між усіма учасниками творчого дійства. Виступи учасників справили гарні враження на всіх, хто мав можливість насолоджуватися концертними номерами. У свою чергу вихованці досить тісно співпрацювали з педагогічним колективом, що дало можливість краще вивчити особливості кожної дитини, здійснити підлаштування та вплив на творчий процес взаємодії між усіма учасниками колективу.

Отже, виходячи з вищезазначених результатів творчої взаємодії між керівником (режисером), артистом та глядачем, можемо стверджувати, що використання технологій нейролінгвістичного програмування сприяє налагодженню взаємозв'язків між усіма учасниками творчого процесу та допомагає в реалізації творчого задуму проекту.

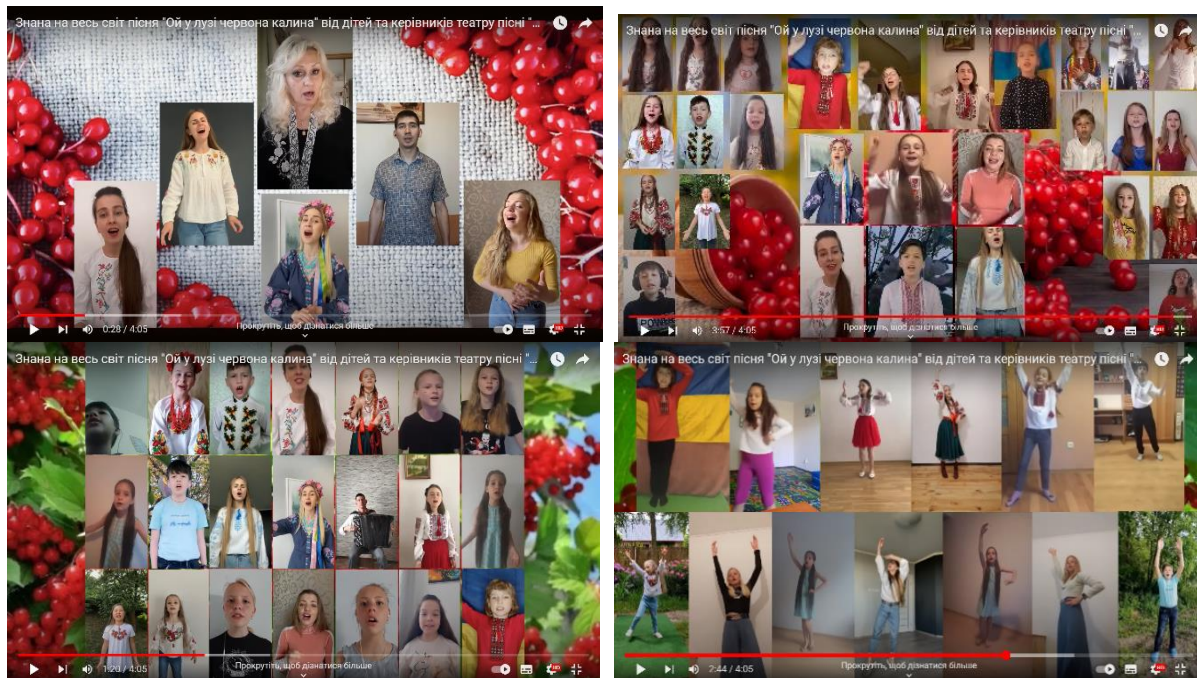

Рис. 1. Вокально-хореографічна композиція «Ой, у лузі червона калина» складом концертної групи творчого колективу Театру пісні «Ладоньки»

Рис. 2. Композиція на Великодню пісню «Хай гримить в небі Господу слава!» виконана складом концертної групи творчого колективу Театру пісні «Ладоньки»

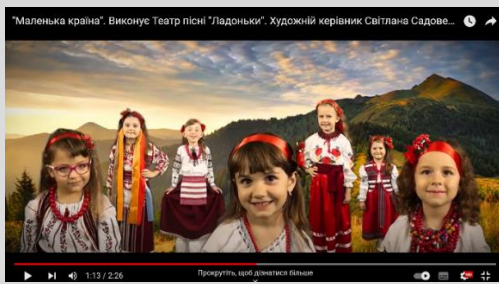

Рис. 3. Композиція «За перемогу, за волю народу» виконана складом концертної групи творчого колективу Театру пісні «Ладоньки»

Рис. 4. Виконання пісні «Маленька країна» складом молодшої групи дівчаток Народного художнього колективу Театру пісні «Ладоньки»

Рис. 5. Вихованець Народного художнього колективу Театру пісні «Ладоньки» Едуард Порядченко

6

7

Рис. 6. Фрагмент відео на вірш С. Садовенко «Балада про волю»

Рис. 7. Фрагмент відео на твір Л. Горової «Утікайте, москалі, з української землі»

8

9

10

11

Рис. 8-11. Фрагменти відеокліпів Е. Порядченка при виконанні творів українських поетів

12

Рис. 12. Вірш З. Ружин «Стіна нерушима» читає Гордій Москаленко

13

14

Рис. 13. Вірш З. Ружин «Слава Україні» читає Ілля Мицай

Рис. 17–21. Виступи учасників Народного художнього колективу Театру пісні «Ладоньки» під час волонтерської подорожі містами Німеччини

Рис. 14–16. Виступ перед представниками української діаспори

<i>Карпенко О.</i>	Звернення до проблеми кольору в теоретичних нотатках Казимира Малевича та Віктора Пальмова	80
<i>Alisher A.</i>	Modern situation in the scenographic art [Сучасний стан сценографічного мистецтва]	82
<i>Барановська А.</i>	Реалістичний живопис у період модернізму: критичні зсуви в уподобаннях мистецької еліти країн Заходу	83
<i>Бондарець Є.</i>	Мистецтво бароко Наддніпрянської України доби козацької держави	84
<i>Ван Цзифен</i>	Пейзаж як виток художньої творчості у контексті пейзажного живопису Китаю	85
<i>Лимар Г.</i>	Українська парадигма мистецтва авангарду в художній творчості	87
<i>Маліков В.</i>	Образно-стилістичні аспекти дніпровського мистецтва воєнної доби	90
<i>Хуан Сін</i>	Трансформація стилістичних традицій станкового живопису Китаю: від соціалізму до традиційних витоків	92
<i>Шишлюк Є.</i>	Живописна оголеність ромських жінок ХХ століття: особливості культури тіла в ромському суспільстві	93
<i>Алексєєва А.</i>	Орнаменти та символи у вимірі матеріальної і духовної української культури на прикладі традиції косівської мальованої кераміки	94
<i>Бутовська О.</i>	Символіка квітів як елемент створення образу у творах українських митців (на прикладі творчості Катерини Білокур)	95
<i>Говтвян О.</i>	Молоді українські митці як репрезентанти подій сьогодення у світовому артпросторі	97
<i>Демченко А.</i>	NFT як особливий тип криптовалюти та предмет мистецтва	98
<i>Кислян І.</i>	Концепція постмодернізму у творчості Тараса Триндика	99
<i>Pavlovska S.</i>	The language of Ukrainian religious painting: the transformation of artistic paradigms [Мова українського релігійного малярства: трансформація художніх парадигм]	100
<i>Саховська В.</i>	Конструктивізм у фотомистецтві та його вплив на розвиток сучасної фотографії	102
<i>Фелькер І.</i>	Вплив східних культур на стилі в західноєвропейському декоративному мистецтві ХІХ – початку ХХ століття	103
<i>Шевцова О.</i>	Функціонування артпростору як культурно-мистецького осередку українських міст	105
<i>Шереметьєва К.</i>	«Погоня» – герб Великого князівства Литовського	106

СЦЕНІЧНЕ Й АУДІОВІЗУАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО

<i>Гирич В.</i>	Тренінг у системі режисерської освіти	109
<i>Погребняк Г.</i>	Екранне прочитання балету «Жізель» у творчості сучасних режисерів	110
<i>Порядченко Л.</i>	Нейролінгвістичний вплив режисера на актора, а актора на глядача в процесі реалізації творчого проекту	111
<i>Биш О.</i>	Театральний маніфест Чернігівського молодіжного театру як ствердження національної самоідентичності та громадської позиції в умовах воєнних дій російського агресора проти України	117